

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om "Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiven 2000/60/EG och 2008/105/EG vad gäller prioriterade ämnen på vattenpolitikens område"

COM(2011) 876 final – 2011/0429 (COD)

(2012/C 229/22)

Föredragande: **An LE NOUAIL-MARLIÈRE**

Den 14 februari och den 22 februari 2012 beslutade Europaparlamentet respektive rådet att i enlighet med artikel 192.1 i EUF-fördraget rådfråga Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om

"Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiven 2000/60/EG och 2008/105/EG vad gäller prioriterade ämnen på vattenpolitikens område"

COM(2011) 876 final – 2011/0429 (COD).

Facksektionen för jordbruk, landsbygdsutveckling och miljö, som svarat för kommitténs beredning av ärendet, antog sitt yttrande den 11 maj 2012.

Vid sin 481:a plenarsession den 23–24 maj 2012 (sammanträdet den 23 maj) antog Europeiska ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 135 röster för, 15 emot och 14 nedlagda röster:

1. Sammanfattning och rekommendationer

1.1 EESK uttrycker sitt stöd för föreliggande direktivförslag som innebär en utvidgning av förteckningen över prioriterade ämnen och prioriterade farliga ämnen genom att tillämpa det mest omfattande alternativet i konsekvensanalysen ⁽¹⁾.

1.2 EESK ställer sig bakom den nya mekanism som kommissionen föreslår för att få riktad högkvalitativ övervakningsinformation om koncentrationen av ämnen i vattenmiljön, med fokus på nya föroreningar och ämnen för vilka tillgängliga övervakningsdata inte är av tillräckligt hög kvalitet för riskbedömning. Kommittén anser att den nya mekanismen bör underlätta insamling av sådana uppgifter i unionens avrinningsområden och göra det möjligt att hålla övervakningskostnaderna på en rimlig nivå.

1.3 EESK rekommenderar dock att man till direktivförslaget också lägger särskilda analyser (eventuellt bara på försök) av följande områden, som ännu inte är tillräckligt utforskade:

i. Nanopartiklar, och i synnerhet deras samverkan med de prioriterade ämnena, eftersom detta tema ger upphov till allt fler frågor, bl.a. från Europeiska miljöbyrån ⁽²⁾.

ii. Kombinationseffekter av olika kemikalier som finns i inlands-vatten, eftersom dessa kombinationer kan få stora effekter på vattenmiljön redan vid små koncentrationer.

1.4 Ett effektivt genomförande av vattenramdirektivet kräver enligt EESK att detta förslag till direktiv kompletteras med hänvisningar till bästa praxis för förvaltning av avrinningsdistrikt.

1.5 Enligt kommittén bör bly och nickel, som är långlivade och bioackumulerbara ämnen, klassas som prioriterade farliga ämnen i syfte att eliminera utsläpp inom 20 år, även om kostnaderna i samband med detta bedöms som mycket höga.

1.6 Allmänhetens stöd och deltagande är en nödvändig förutsättning för att skydda vattenresurserna och kartlägga problemen, de bäst lämpade åtgärderna för att lösa problemen och för att beräkna kostnaderna. Utan allmänhetens stöd kommer lags-tiftningsåtgärderna att misslyckas. Det civila samhället har en nyckelroll i genomförandet av ett lämpligt vattenramdirektiv och för att hjälpa regeringarna att finna en balans mellan de sociala, miljömässiga och ekonomiska aspekter som måste beaktas ⁽³⁾.

1.7 Kommittén anser att vårt vatten måste vara i gott kemiskt och ekologiskt skick så att man skyddar människors hälsa, vattenförsörjningen, de naturliga ekosystemen och den biologiska mångfalden ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ SEC(2011) 1547 final.

⁽²⁾ Europeiska miljöbyrån, EEA Technical Report, nr 8/2011 – *Hazardous substances in Europe's fresh and marine waters, an overview*.

⁽³⁾ EUT C 224, 30.8.2008, s. 67 och EUT C 97, 28.4.2007, s. 3.

⁽⁴⁾ EUT C 248, 25.8.2011, s. 1.

1.8 Vi konstaterar att det nya direktivet bör leda till en förnkling och rationalisering av medlemsstaternas rapporteringskrav.

2. Inledning

2.1 Förslaget till direktiv syftar till att ändra direktiven 2000/60/EG och 2008/105/EG vad gäller prioriterade ämnen på vattenpolitikens område (dock ej havsmiljön) i enlighet med bestämmelserna i vattenramdirektivet om följande:

- i. Att se över förteckningen över prioriterade ämnen minst vart fjärde år, vid behov identifiera nya prioriterade ämnen och prioriterade farliga ämnen.
- ii. Att fastställa nya miljö kvalitetsnormer för ytvatten, grundvatten, sediment och biota mot bakgrund av de senaste rönen.

2.2 Denna översyn har genomförts med bistånd från en arbetsgrupp och efter ett brett samråd med kommissionens och medlemsstaternas sakkunniga, berörda parter (fackföreningar och icke-statliga organisationer) och vetenskapliga kommittén för hälso- och miljörisiker.

2.3 Efter detta arbete och efter den konsekvensanalys [SEC(2011) 1547 final] som genomförts i anslutning till detta, utökades förteckningen över prioriterade ämnen från 33 till 48 i det nuvarande utkastet till direktiv, genom att man tillämpar det mest omfattande alternativet i konsekvensanalysen.

2.4 Direktivförslagets mål är att uppnå en god kemisk ytvattenstatus i inlandsvatten, dvs. i enlighet med de miljö kvalitetsnormer som fastställs i bilagan till förslaget genom att

- i. minska prioriterade ämnen, och
- ii. eliminera utsläpp av prioriterade farliga ämnen inom 20 år från antagandet av särdirektivet.

3. Allmänna kommentarer

3.1 Det är kommitténs fasta övertygelse att vatten inte bara är en konsumtionsvara utan också en värdefull naturresurs som är livsavgörande för kommande och nuvarande generationer. På grund av detta, och eftersom många förorenande ämnen används i hela EU, bör harmoniserade miljö kvalitetsnormer fastställas för dessa ämnen på EU-nivå.

3.2 Långlivade, bioackumulerbara och toxiska ämnen (PBT-ämnen) utgör ett särskilt problem eftersom de är vanliga, kan spridas över stora avstånd, är till stor del allmänt förekommande i miljön och är långlivade. Dessa ämnen klassas i allmänhet som prioriterade farliga ämnen. Eftersom förekomsten av dem riskerar att dölja den förbättring av vattenkvaliteten som har uppnåtts för andra ämnen, har medlemsstaterna möjlighet att separat presentera deras inverkan på vattnets kemiska status.

3.3 Genomförandet av direktivet vilar på förvaltningsplaner för avrinningsdistrikt och i slutändan på medlemsstaterna. Kommissionen lyfter fram goda exempel och pekar på en allmän förbättring av övervakning och rapportering, men det står också klart att inte alla medlemsstater befinner sig på samma nivå⁽⁵⁾. Direktivet kunde således vara mer effektivt i detta avseende.

4. Särskilda kommentarer

4.1 Europeiska kommissionen baserar lagstiftningsramen mer på kriterier för farlighet än för risk. Därför omfattar förslaget till direktiv ämnen med fasta koncentrationsgränser, inte risker som uppstår vid samverkan mellan ämnen som förekommer i vattenmiljöer, även i mycket låga koncentrationer.

- i. Dessa samverkansrisker kan gälla kemiska blandningar och nanopartiklar.
- ii. Det har bedrivits lite forskning om dessa företeelser, men misstankarna om toxicitet är tillräckligt starka för att Europeiska miljöbyrån ska behandla dem i en färsk rapport⁽⁶⁾.
- iii. Det är svårt att lagstifta om faktorer som ännu inte är tillräckligt kända, men det är viktigt för vattenecosystemens framtid att medlemsstaterna genom ett EU-direktiv om prioriterade ämnen på vattenpolitikens område förbereds på att ta itu med dessa företeelser.

4.2 Bly och nickel ingår i förteckningen över prioriterade ämnen, men inte som prioriterade farliga ämnen.

- i. Dessa ämnen är emellertid långlivade (särskilt nickel är både mycket vanligt förekommande och långlivat) och bioackumulerbara, vilket innebär att de borde föras upp på förteckningen enligt kommissionens definition av prioriterade farliga ämnen.
- ii. I Reach-förordningen anges att dessa ämnen är mycket problematiska och att de kräver tillstånd eftersom de kan vara cancerframkallande, toxiska, reproduktionsstörande (kategori 1 och 2) eller långlivade och bioackumulerbara.

⁽⁵⁾ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och rådet – Mot en hållbar vattenförvaltning inom Europeiska unionen (COM(2007) 128 final). Rapport från kommissionen till Europaparlamentet och rådet om program för övervakning av vattenstatusen i enlighet med artikel 18.3 i ramdirektivet för vatten 2000/60/EG (COM(2009) 156 final).

⁽⁶⁾ EEA Technical report, nr 8/2011.

- iii. För samstämmighet med definitionen av prioriterade farliga ämnen och Reach-förordningen bör dessa ämnen klassas som prioriterade farliga ämnen, och därmed omfattas av målet om eliminering av utsläpp inom 20 år.

Bryssel den 23 maj 2012

Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande
Staffan NILSSON
